

Lähetystyöntekijä Elina Braz de Almeida (os. Saari)

Lähdin Kroatiaan Diak -harjoitteluun vuonna 2002 ja sillä tiellä olen edelleenkin. Olen ensimmäiseltä ammatiltani sosionomi/kirkon nuorisotyön ohjaaja ja Kroatian kirkon pyynnöstä suoritin teologian maisterin tutkinnon työni ohessa Zagrebissa. Valmistuttuani minut vihittiin 2013 Kroatian evankelisen kirkon papiksi.

Työn Kroatiassa aloitin lasten ja nuorten parista. Edelleenkin olen kokonaiskirkon lapsi- ja nuorisotyön koordinaattori sekä toimin oppilaitospastorina Zagrebissa protestanttisella tiedekunnalla. Lisäksi vastaan Sansan kummityöstä. Vastuut seurakunnassa kasvoivat sitä mukaa kun kielitaito kasvoi ja teologiset opinnot edistyivät. Tänä päivänä olen Kutinan seurakunnan johtaja/kirkkoherra. Seurakunnalle kuuluvat myös kappeliseurakunnat Antunovac ja Velika Bršljanica.

Lapsuuden kotini on Tuusulassa, mutta sukuni juuret Karjalan kannaksella. Brasilialainen aviomieheni Thiago on myös lähetystyöntekijä ja hän vastaa m18-työstä. Meillä on kaksi tytärtä Joy ja Hope.

Kroatian evankelinen kirkko

Evankelinen kirkko Kroatiassa on pieni (3500 jäsentä 10 seurakunnan ja usean kappeliseurakunnan alueella), mutta rohkea ja ajan hermolla. Tämä kirkko on ollut uhattuna historiansa aikana monesti ja jo kuin tuhottu, mutta se elää yhä ja levittää evankeliumia entistä suuremmalla innolla.

Pieni katsaus kirkon historiaan

Uskonpuhdistus

Uskonpuhdistus levisi nopeasti koko Kroatiassa, mutta vastauskonpuhdistus tuhosi sen inkvisition ja maastakarkoitusten keinoin täydellisesti. Taloja purettaessa saattoi joistakin piilopaikoista löytyä piilotettuja Raamattuja vuosikymmeniä myöhemmin.

1800 luvun loppupuolella sallittiin saksalaisten, tšekkiläisten ja slovakialaisten evankelisten muuttaminen alueille, mutta he saivat pitää jumalanpalveluksensa vain omalla kielellään. Kirkko ei päässyt näin vaikuttamaan kroatialaisten parissa.

Toinen maailmansota

Toisen maailmansodan aikana evankeliset pakenivat maasta ja heitä myös surmattiin joukoittain heidän kansallisuutensa vuoksi. Kirkon piispa surmattiin ja kaikki papit lähtivät maasta. Muutamat aktiiviset maallikot kokosivat salaa pieniä kristittyjen ryhmiä yhteen lukemaan Raamattua ja rukoilemaan.

Sosialismin aika

Vähän kerrassaan kirkkoon saatiin muutamia maallikkoja ja yksi teologi, jotka pitivät kirkkojen ovia auki. Monet kirkot ränsistyivät, uskovat elivät pelossa ja heidän lapsensa jäivät vaille uskonnollista opetusta. Vanhukset, jotka tiesivät toimivasta kirkosta, siirtyivät yksi toisensa jälkeen ikuisuuteen. Kristinuskon- ja luterilaisen perinteen tuntemus oheni. Kirkkoa johdettiin ilman kirkkojärjestystä, jota salattiin yli kolmekymmentä vuotta.

Myönteistä tältä ajalta on se, että vuodesta 1948 evankelisessa kirkossa saatiin käyttää latinan siasta kroatian kieltä jumalanpalveluksissa. Katolisessa kirkossa kroatian kieli tuli käyttöön vasta toisen Vatikaanin kokouksen jälkeen vuonna 1967.

Nyt voidaan nähdä Jumalan ihmeellinen johdatus myös siinä, että 1970-luvulla luterilaiseen kirkkoon tuli myös muutamia lähettejä Suomesta. He saivat oleskeluluvan opiskelijoina, mutta toimivat aktiivisesti kirkon työssä. Työ alkoi käytännön tehtävillä, kuten kirkon siivouksesta. Kielitaidon kartuttua vastuualueet laajenivat esimerkiksi lasten opetukseen ja vanhusten luona vierailuun. Tilanne oli jännittävä.

Jugoslavian sota

Seija Uimoselle ja Raili Tapiolle (Hyvinkään seurakunnan nimikkolähettejä) Piispa Deutsch osoitti palveluspaikaksi kirkon pienessä Kutinan kaupungissa. Pappia ei paikkakunnalla ollut ollut 50-vuoteen. Kirkon rakennukset oli kansallistettu ja myyty. Kirkkosali oli ollut rautatietyöläisten tilapäisenä asumispaikkana. Kaikki oli rängistynyttä ja rikkonaista. Seurakuntalaisia etsittiin jäsenkirjojen avulla. Heitä löytyikin viisi vanhempaa ihmistä. Ensimmäiseen jumalanpalvelukseen, joka pidettiin jouluna, ei tullut ketään. Sen jälkeen alkoi kaksi vanhusta käydä kirkossa, jossa ikkunatkin olivat rikki. Kutinan kirkko on nyt osoittautunut monissa tilanteissa jopa pieneksi.

Kroatian itsenäistyessä vuonna 1991 syttyi maassa myös sota. Tässä vaiheessa kirkossa oli viiden suomalaisen lisäksi Norjasta yksi pariskunta ja yksi lähetti. Ne lähetit, joiden oli mahdollista jäädä maahan, saivat nyt auttaa myös humanitaarisen avun jakamisessa ja pakolaisten vastaanottamisessa. Sodan tuoman hädän ja kärsimyksen keskellä ihmiset eivät kyselleet, onko Jumalaa olemassa, sillä hän oli ainoa, joka heitä saattoi auttaa ja lohduttaa. Kaikki kirkot täytyivät, niin myös evankelinen kirkko.

Työ Kroatiassa tänä päivänä

Mediatyö

Medialähetys Sanansaattajat on tehnyt työtä jugoslaavien parissa koko toimintansa ajan. Kroatiankielinen radiotyö alkoi vuonna 1974. Kroatian kirkko tekee tänä päivänä mediatyötä radio- ja tv-ohjelmien sekä sosiaalisen median kautta. Radio ja tv-ohjelmat lähetetään valtakunnallisten ja paikallisradioasemien kautta Pohjois- ja Itä-Kroatiaan, myös Bosnian muslimeilta on tullut palautetta. Kutinan kirkon yhteydessä sijaitsee kirkon oma radiostudio äänitystä ja editointia varten. Ohjelmat ovat lähinnä hartausohjelmia tai raamatunopetusta ja niiden valmistamiseen osallistuvat niin kirkontyöntekijät kuin maallikotkin. Ohjelmissa ei kerätä systemaattisesti palautetta, mutta satunnainen palaute kertoo, että ohjelmat ovat kiinnostavalla tavalla erilaisia katolisessa ympäristössä. Niiden vaikuttavuus on siinä, että Raamatuntuntemus paranee ja ihmiset oppivat mitä kristinusko tarkoittaa arjessa.

Seurakuntatyö

Sansan työ kohdistuu pääsääntöisesti Kutinan seurakuntaan, mutta työ vaikuttaa sieltä koko kirkkoon. Kutinan seurakunnan johtaja on Sansan lähetti Elina Braz de

Almeida, joka työskentelee Kroatian kirkon työyhteydessä vuodesta 2004. Seurakunta toimii vahvasti vapaaehtoisten varassa.

Humanitäärinen työ

Jugoslavian hajoamissodan aikana alkoi saksalaisten protestanttisten seurakuntien kautta kanavoitua humanitääristä apua Kutinan seurakunnan (ja muidenkin) kautta Kroatiaan. Kutinan seurakunta on evankelisen kirkon seurakunnista ainoa, joka jatkaa tätä työtä edelleen. Saksalaisten lisäksi myös monet suomalaiset sekä muun maalaiset tahot lahjoittavat humanitääriseen työhön.

Kummityö

Kroatian kentällä on edelleen pienimuotoista ja spontaanisti (ilman mainostamista) syntynyttä kummityötä. Tämä tukee hienosti seurakuntatyötä sekä antaa lähettäjiille toisenlaisen mahdollisuuden olla mukana lähetystyössä.

Turvapaikanhakijat

Kutinassa sijaitsee turvapaikanhakijoiden vastaanottokeskus. Tätä kautta kohtaamme paljon muslimeja ja olemme saaneet olla myös opettamassa ja kastamassa heitä.

Ekumenia

Osallistumme ja järjestämme ekumeenisia tilaisuuksia sekä hoidamme aktiivisesti suhteita muihin kirkkokuntiin. Joidenkin tunnustuskuntien kanssa teemme myös töitä yhdessä.

Yliopisto

Olemme aktiivisesti mukana yliopistomme elämässä protestanttisten teologisten opintojen osalta (tämä on alun perin ollut Evankelisen kirkon ja Baptisti kirkon perustama oma tiedekunta, jossa myös me suomalaiset lähetit olemme suorittaneet maisterin tutkintomme). Ohjaan harjoitteluja sekä opetan joitain tunteja vuodessa. Nyt toimin myös oppilaitos pastorina.

Suomalaiset Kroatiassa

Kroatiassa asuvat suomalaiset ovat ottaneet minut omaksi pastorikseen. Palvelen heidän keskuudessaan toiveiden mukaan, olen saatavilla, osallistun yhteisiin kokoontumisiin (olen Kroatian Suomalaisten seuran jäsen) sekä teen yhteistyötä Suomen suurlähetystön kanssa.

Harjoittelijat ja vapaaehtoistyöntekijät

Kroatiassa on ollut yli 20 vuotta harjoittelijoita Diakista ja jatkuvasti enemmän myös muista oppilaitoksista. Lisäksi Kroatian kirkon kautta tehtävään työhön osallistuu vuosittain monia suomalaisia vapaaehtoistyöntekijöitä ja aktioryhmiä. Yhteistyössä suomalaisten seurakuntien kanssa järjestetään myös rippikoululeirejä sekä erilaisia ryhmämatkoja.